

ngõ có bề rộng lớn hơn hoặc bằng 3,5m thuộc đường Khuất Duy Tiên là 9.100.000 đồng/m² và đã giải phóng mặt bằng xong gần 300 hộ dân.

Tuy nhiên, một số hộ dân hiện vẫn căn cứ vào câu "Các thửa đất ở trong ngõ rộng hơn hoặc bằng 3,5m là 10.800.000 đồng/m²" trong Quyết định 7110/QĐ-UB ngày 26/10/2004 của UBND TP Hà Nội, cho rằng đây là một câu viết hoàn thiện về chính tả và nội dung, không liên quan gì đến các câu khác, nghĩa là 10.800.000 đồng/m² kia cần được hiểu là mức giá áp dụng chung cho cả tuyến đường vành đai 3 từ Pháp Vân đến Mai Dịch (trong đó có cả đường Khuất Duy Tiên)!

Dân không chịu chỉ vì một vấn đề vừa đơn giản vừa phức tạp, ấy là thêm 4 tiếng "thuộc đường Nguyễn Trãi" vào cuối câu "Các thửa đất ở trong ngõ rộng hơn hoặc bằng 3,5m là 10.800.000 đồng/m²" trong Quyết định 7110 kể trên!

Cuối cùng, tại Quyết định 7110/QĐ-UB ngày 26/10/2004, "Mức 10.800.000 đồng/m² áp dụng cho vị trí các thửa đất trong ngõ rộng hơn hoặc bằng 3,5m thuộc đường Nguyễn Trãi. Mức 7.700.000 đồng/m² áp dụng cho các vị trí còn lại thuộc đường Nguyễn Trãi".

Mới biết, lâu nay các dự án lớn chậm tiến độ thường đổ lỗi cho khâu giải phóng mặt bằng, song có lẽ ít ai ngờ việc giải phóng mặt bằng đôi khi đã ách tắc chỉ vì mấy chữ thiếu - thừa trong văn bản, quyết định của cấp có thẩm quyền như thế!...

Không sao kể hết những văn bản pháp luật kiểu trên. Nguyên nhân có nhiều, nhưng có lẽ nguyên nhân chính là khâu lựa chọn cán bộ có văn đề, thủ tục hành chính cải cách mãi chẳng thay đổi, chỉ vì không mấy ai chịu trách nhiệm khi ra những văn bản pháp luật như trên...✧

Luật gia: **Hoàng Văn Đu**

Gian hàng trưng bày sản phẩm gốm sứ Bát Tràng

Ảnh: DM

Du khách cũng có thể đi bằng tàu thủy dọc sông Hồng vừa thưởng ngoạn không khí trong lành vừa phóng tầm mắt ra xa ngắm nhìn những bãi ngô xanh biếc dọc hai bên bờ sông trông như những dải lụa mềm trên nền trời xanh thẳm tạo ra bức tranh thủy mặc đẹp mê hồn, có lẽ không một họa sỹ nào có thể diễn tả được! Chỉ sau một giờ đồng hồ là đến cảng Bát Tràng. Điểm dừng chân đầu tiên là đền cổ Bát Tràng, rẽ trái chừng 200 mét là đền đình làng, tiếp tục hành trình vài chục mét nữa là đến ngôi chùa cổ, theo những con đường lát bê tông, du khách sẽ sẽ bị hút hồn vào những xưởng sản xuất gốm sứ, hàng hóa bày la liệt ở hai bên đường cả hàng thô lẫn hàng tinh xảo với đủ các sắc màu với những họa tiết được khắc họa trên sản phẩm. Vào đến giữa làng là Trung tâm thương mại với gần một trăm kiốt lớn nhỏ trưng bày hàng trăm ngàn loại sản phẩm từ độc bình, đèn bát đĩa, ấm chén, đồ trang sức, chậu cảnh, các bộ tượng tam đa, đèn, đình...

Đền Bát Tràng, du khách không chỉ thỏa sức chiêm ngưỡng, chọn lựa, mua sắm mà còn đắm mình vào nghề làm đồ gốm; du khách chỉ cần bỏ ra 10 ngàn đồng để có một giờ đồng hồ trực tiếp tham gia vào việc nhào nặn đất sét đưa lên bàn xoay vẽ, vuốt,

trau chuốt cho ra một sản phẩm ưng ý. Tuy không thể nào làm được như các nghệ nhân, song những người tham gia tỏ ra rất tự tin và phần chần. Loại hình dịch vụ này cũng thu hút đông đảo các cháu thiếu nhi và người nước ngoài.

Tương truyền, gần 6 thế kỷ trước, có một nghệ nhân cao tuổi, râu tóc đã bạc trắng, từ làng Bồ Bát trong Thanh Hóa đến Bát Tràng hành nghề, dựng nghiệp, rồi truyền lại nghề gốm bàn xoay cho dân làng. (Gọi là gốm bàn xoay, bởi cách nặn, chuốt đồ gốm trên một cái mâm luôn luôn được đạp cho quay tròn).

Theo sử sách ghi lại, thì làng nghề Bát Tràng cũng đã có đến 500 năm tuổi. Một số thư tịch cổ có ghi việc thời Lê sơ, thế kỷ XV, các công phẩm bang giao gồm các sản vật quý như gấm, vóc, lụa là, châu ngọc và có cả đồ gốm Bát Tràng. Nghề gốm ở Bát Tràng thịnh nhất là vào cuối thế kỷ XVI, thế kỷ XVII. Nhiều đồ thờ quý giá ở những đình, đền, chùa, miếu còn đến nay, thấy có ghi tên tuổi những người cúng tiến và thời gian chế tác, mới biết đồ gốm Bát Tràng cực đẹp cả cốt, dáng, nét và men đã ra đời vào thời Mạc Mậu Hợp và thời Lê Trung Hưng.

Từ xưa, dân Bát Tràng đã sống và phát triển bằng nghề gốm sứ. Đất sét để làm đồ gốm, người Bát Tràng phải mua từ làng Cổ Diêm bên Vĩnh Phú, hoặc mua từ làng Dầu bên Bắc Ninh

Làng gốm Bát Tràng điểm du lịch hấp dẫn

Bát Tràng là một làng cổ nằm bên sông Hồng. Nếu đi bằng đường bộ từ Hà Nội chỉ cần vượt qua cầu Chương Dương, rẽ phải, đi dọc theo đê sông Hồng chừng 12 km là đến. Qua cổng làng, ta bắt gặp hàng trăm ngôi nhà cao tầng bề thế và hàng ngàn xưởng sản xuất, với hàng trăm người thợ thủ công đang hối hả đưa các sản phẩm thô vào lò và các loại phương tiện từ thô sơ đến hiện đại đang tập nập vận chuyển phôi, đất sét và hàng hóa xếp lên xe. Không khí lao động sản xuất ở đây rất náo nhiệt và khẩn trương.

và ở Hồ Lễ, Hải Dương. Hàng gốm Bát Tràng thời kỳ đầu là đồ gốm trắng, mãi sau mới chuyển sang làm đồ đàn. Gốm đàn là loại gốm "xương" đỏ, miệng loe, mỏng và thấp. Nghĩa là người thợ làm "xương" gốm bằng đất đỏ, rồi mới lót một lượt đất trắng mỏng ra ngoài. Quy trình gia công này có công đoạn phải đàn cho "xương" và "da" gốm mỏng ra, do vậy mới gọi là đồ đàn.

Đồ gốm Bát Tràng từ xưa đã nổi tiếng về chất men phủ, phổ biến là men màu búp dồng, loại men này sắc độ trắng hơi ngà xanh hoặc xám, trong và sâu. Đặc biệt là Bát Tràng đã có men lý, men nho, men này màu gần như màu ngọc thạch, nên được gọi là men ngọc. Tiếc thay, đến nay loại men quý này đã bị thất truyền. Câu nói truyền miệng của người Bát Tràng "nhất nho, nhì lý" không chỉ nhằm ca ngợi thứ bí quyết của quá khứ vinh quang, mà còn như một lời nhắc nhở các thế hệ hôm nay gắng sức tìm lại giá trị ông cha đã đạt được. Riêng hai loại men rạn, là rạn xương đất đen và rạn xương đất trắng rất có giá trị từ xưa, thì ngày nay các nghệ nhân chế tác rất thành công. Thợ, chủ lò gốm Bát Tràng vừa thạo nghề, biết truyền nghề và sáng tạo các bí quyết

mới trong các công đoạn sản xuất và thương mại.

Bây giờ ở Bát Tràng người ta không còn đốt lò bằng than như xưa nữa mà đốt bằng ga công nghiệp. Theo anh Thắng, một chủ lò gốm có hạng cho biết, trung bình một mẻ ra lò phải tiêu tốn đến dăm triệu đồng tiền ga, do vậy mà giá thành có đắt hơn, nhưng bù lại sản phẩm không bị sạm, lớp men đều, có độ bền cao, không bị ròn vỡ, quan trọng hơn là giảm ô nhiễm môi trường. Gốm sứ Bát Tràng không hề thua kém hàng Giang Tây, Trung Quốc mà giá lại rẻ hơn rất nhiều. Đơn cử đôi đũa bình to

hàng Giang Tây là 6 triệu đồng, trong khi một đôi giống hệt của Bát Tràng chỉ có 2,5 triệu đồng.

10 năm trở lại đây, gốm sứ Bát Tràng ngày càng nổi tiếng, đã và đang tiếp tục chinh phục người tiêu dùng trong và ngoài nước. Khách hàng Nhật, Pháp, Mỹ, Thái Lan đặt hàng với số lượng lớn. Dân làng Bát Tràng ngày càng giàu lên, nhà nào cũng xây dựng bề thế khang trang với đầy đủ tiện nghi đất tiên. Điều đặc biệt là gia đình nào cũng lắp đặt Internet để giao dịch với khách hàng và quảng cáo sản phẩm của mình qua mạng. ❖

Đức Minh

Học làm thợ gốm

Ảnh: ĐM